

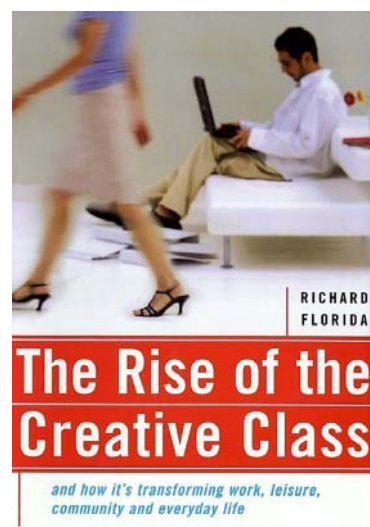
Washington DC, Virginia en Maryland Verenigde Staten van Amerika

in het kader van de nota Bedrijven@Delft en de nota Aantrekken investeringen
alsmede ter afronding van de nota over de creatieve klasse in Delft

Burgemeester en wethouders,

Uit cijfers van het Ministerie van Economische Zaken blijkt dat de Verenigde Staten van Amerika een belangrijke handelspartner van Nederland zijn. Naast im- en export zijn ook de investeringen over en weer in absolute en relatieve financiële waarden uitgedrukt substantieel.

Delft ontwikkelt de stad als Delft Kennisstad. Een belangrijk onderdeel van die strategie is de ontwikkeling samen met de TU Delft van een universitair science park Technopolis, als onderdeel van het Delfts Technologisch Innovatief complex. Aan noordzijde overweegt DSM de transitie van productiesite naar biotechnologisch Science Park. De Delft Kennisstad strategie bestempeld daarmee de stad als het ware tot een campus. In Virginia en Maryland vinden vergelijkbare ontwikkelingen plaats.

Daar komt bij dat in Delft een politieke discussie wordt gevoerd over de betekenis van de ontwikkelingen in de creatieve economie voor Delft. Richard Florida omschrijft in zijn boek *The Rise of The Creative Class* (...) en in in boek *Cities and the Creative Class* (2005) de regio Washington als een gigant in de mondiale creatieve economie. Het is een magneet voor talent, een plaats waar innovatieve, creatieve en ondernemende mensen willen en moeten zijn. Richard Florida is socioloog en verbonden aan George Mason University in Fairfax, Virginia.

Tim Priest, directeur van de Greater Washington Initiative (onderdeel van de Greater Washington Board of Trade) constateert op basis van economisch onderzoek dat mede vanwege de dominante aanwezigheid van de federale overheid dit een bijzonder welvarend en economisch krachtige regio is geworden. William Lecos, de voorzitter van de Fairfax Chamber of Commerce, noemde het "The taxdollars of Uncle Sam".

In de begin 2007 door de raad vastgestelde Nota Aantrekken Investeringsen wordt de Verenigde Staten aangehaald als land waar Delft vanuit de optiek van het aantrekken van investeringen contact mee wil onderhouden.

1. Werkbezoek

Van 9 april tot 16 april 2007 bezocht ik als wethouder van Economische Zaken van Delft de regio Greater Washington. Het werkbezoek is uitgevoerd binnen het kader van de door de raad vastgestelde beleidsnota's Bedrijven@Delft en Aantrekken investeringen en ter afronding van de nota over creatieve economie in Delft. Tijdens dit bezoek heb ik vijftien werkbijeenkomsten gehad en daarbij met 34 vertegenwoordigers van ruim dertig bedrijven, organisaties en instellingen gesproken. Daarbij zijn er aanvullend in totaal zes bezoeken gebracht aan incubators, science parks en een specifieke creatieve broedplaats.

Bij het werkbezoek stond voorop het zoeken van mogelijkheden in de Verenigde Staten voor het versterken van de economische structuur, het bevorderen van de economische groei en het vergroten van de werkgelegenheid in Delft.

Delft is in de werkbezoeken gepresenteerd als Delft Kennisstad, Center of Technology tussen Den Haag met

Internationaal Recht, het Westland als Greenport en de Mainport Rotterdam. Delft als een historische stad met een wereldberoemde universiteit. Delft werd met dit beeld door de meeste gesprekspartners herkend en als zodanig erkend. Voorts is omgekeerd ook gekeken naar mogelijkheden voor Delftse bedrijven, instellingen en organisaties om te investeren in Washington DC, Maryland en Virginia. De bedrijvigheid in deze regio spitst zich toe op klimaatonderzoek, ICT en medische biotechnologie. Daarbij is er kennisgenomen van de wijze waarop in deze staten economisch beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd, welke rol de creatieve economie/klasse daarin speelt en op welke wijze wordt gewerkt met incubators, aan science parken en met creatieve broedplaatsen.

Met dit bezoek is ook de operationele samenwerking met acht organisaties zoals die is beschreven in de Nota Aantrekken Investerings versterkt en is mogelijk een extra strategische samenwerking met een grote multinational binnen bereik gekomen.

Greater Washington bestaat uit Washington DC (District of Columbia, een zelfstandige staat waar de federale regering zetelt), het noorden van de staat Virginia en het stedelijk deel van de staat Maryland.

Deze regio vergelijkt zich tegenover Europa met Brussel, Londen, Frankfurt, Parijs en Madrid. Tegenover Azië vergelijkt Greater Washington zich met Seoel, Tokyo, Shanghai en Hongkong.

Greater Washington telt 5,9 miljoen inwoners. Voor een vergelijk met de Delftse omgeving: Delft telt een kleine 100.000 inwoners, de regio Haaglanden telt met negen gemeenten 1 miljoen inwoners, de provincie Zuid-Holland telt 3,5 miljoen inwoners, de Randstad telt 7 miljoen inwoners, Nederland telt 16 miljoen inwoners. Greater Washington telt 2,8 miljoen arbeidsplaatsen en een werkloosheid van 3,5%.

2. Acties

Het organiseren van de opvolging van het werkbezoek aan Greater Washington en nakomen van de gemaakte afspraken en goede voornemens vraagt bijzondere aandacht omdat er ruim 30 organisaties en meer dan 40 mensen bij betrokken zijn. Het komt voornamelijk aan op de persoonlijke inzet van mensen. Complicerende factor is dat de mensen die hiervoor moeten samenwerken elkaar (nog) niet kennen en er door de fysieke grote afstand nauwelijks mogelijkheden zijn op korte termijn kennismakingsbijeenkomsten te organiseren.

2.1. Zes bedrijven kijken met het Strategisch Accountmanagement en het Service Centrum Bedrijven naar mogelijkheden in Delft of in de VS. Vier van die bedrijven zijn in een verkennend stadium en kunnen

geen leads genoemd worden. Consul risk management Inc is vanuit de VS en in Delft daadwerkelijk bezig met expansie en WL Hydraulics is in de omgeving van Washington DC daadwerkelijk bezig met expansie. Consul risk Inc is dit jaar overgenomen door de multinational IBM. De contacten met Consul risk brengen daardoor contacten met IBM en andere bedrijfsonderdelen van IBM met zich mee. Dit kan over en weer leiden tot extra werkgelegenheid.

2.2. Met overheden in Virginia, Maryland en Washington DC wordt onderzocht of en op welke wijze er structurele samenwerking te organiseren is om bedrijven te bewegen over en weer te investeren en handel te bedrijven. Dit kan leiden tot afspraken over gezamenlijke communicatie en voorlichting, indien nodig vastgelegd in MOU's. Om te onderzoeken of samenwerking realistisch is en of er in het bedrijfsleven echt behoefte aan is wordt gezocht succesverhalen van vestiging of allianties van bedrijven, instellingen of organisaties over en weer. Concreet zijn directe mogelijkheden gesignaleerd voor de sectoren ICT, (medische) biotechnologie en waterbeheersing.

Samenwerking met Greater Washington, kan gezien de schaal en de onderwerpen ook heel goed op het niveau van Haaglanden plaatsvinden. De portefeuillehouders Economische Zaken beraden zich nu op het beleid van de komende jaren door een actielijst op te stellen, er is dus een mogelijkheid dit nu aan de orde te stellen.

2.3. De ontmoeting met Richard Florida was bijzonder inspirerend en leerzaam.

3^e Transitie

Delft heeft zich vanaf 1850 ontwikkeld als een industriestad met een economie gegrond op productie van goederen. Vanaf 1990 is met de stadsstrategie Delft Kennisstad een transitie ingezet van industriestad naar kennisstad met een economie gebaseerd op kennis en

kennisvalorisatie. Met het gedachtegoed van Richard Florida is het mogelijk die transitie in 2007 van Kennisstad door te zetten naar een Creatieve stad met een economie gebaseerd op de creatieve kracht van het menselijk kapitaal in de stad.

Mens centraal

Een van de belangrijkste onderdelen van de theorie van Florida over de creatieve klasse is dat ieder mens creatief is. Er ligt een uitdaging voor het geven van ruimte aan mensen om die creativiteit te ontwikkelen en te uiten. Creativiteit is in het gedachtegoed van Florida niet enkel een zaak van kunstenaars en artistieke beroepen. Bedenk daarbij dat de invulling van de 3 T's van Talent, Technologie, en in het bijzonder Tolerantie door Florida zijn ingevuld vanuit een Amerikaanse context waar bijvoorbeeld homo's in sommige staten geen enkele ruimte krijgen zich te uiten. En waar Florida vervolgens op grond van statisch onderzoek een verband aantoonde tussen tolerantie en economische groei. Dit leverde hem overigens in Amerika kritiek op dat hij impliciet een politieke homo-agenda zou uitdragen.

Aantrekken investeringen

Florida stelt dat mensen zich niet vestigen daar waar banen zijn maar vooral een keuze maken voor een boeiende en inspirerende omgeving. Voor bedrijven is de beschikbaarheid van goede en juiste mensen een doorslaggevende vestigingsfactor. Een goede economische ontwikkeling steunt vanuit die gedachte dus op het ontwikkelen van een stad die voor de creatieve klasse aantrekkelijk is. Een stad met een aanzienlijke en zichtbaar aanwezige creatieve klasse trekt bedrijven en bedrijvigheid en dus investeringen aan.

Definitie niet te breed

Opgemerkt wordt dat het maken van gemeentelijk beleid over de Creatieve Klasse niet eenduidig is. Sommigen merken op dat de definitie van creatieve klasse nog breed is. Gezien de definitie van Florida en de operationalisatie daarvan door de Greater Washington Initiative doet de breedte van de definitie van de Creatieve Klasse er niet echt toe. Er zijn kenniswerkers en zij die dat niet zijn. Zij die geen kenniswerker zijn werken in de ondersteunende diensten (Florida: Service Class en Working Class). Florida vindt die typologie van Kenniswerkers overigens een typische ouderwetse invulling van zijn begrippenkader door het industriële establishment, vanuit het verleden dus. In zijn ogen staat immers de creativiteit van mensen centraal, die moet vrijgelaten en gestimuleerd worden. Niet door de overheid maar van onderop. Delft mag er daarom van uit gaan dat aanzienlijk deel van de arbeidsplaatsen nu al wordt ingevuld door de Creatieve Klasse. Nader onderzoek moet duidelijk maken wat de getallen precies zijn.

Washington als voorbeeld

Tim Priest en Steven Pedigo van de Greater Washington Initiative hebben het gedachtegoed van Florida toegepast op de regio rondom Washington. Steven Pedigo studeerde onder Florida en gebruikt de term Knowledge Worker in plaats van Creatieve Klasse. De regio telt 1,1 miljoen Knowledge Workers. Centraal uitgangspunt in de economische redenering is dat als je een diploma of een academische graad haalt je meer geld kan verdienen dan iemand zonder diploma of universitaire graad. De redenering doortrekkend leidt dan tot de veronderstelling dat als je de regionale economie zo inricht dat je meer banen creëert voor hoger opgeleiden die economie meer groeit en dus productiever wordt. Florida gaat nog een stap verder en redeneert dat het niet de banen zijn die de Creatieve Klasse aantrekt, maar de creatieve omgeving. Bedrijven volgen het menselijk kapitaal en niet andersom. Bedrijven vestigen zich daar waar zij de juiste mensen kunnen vinden. Greater Washington ziet de Kenniswerkers als de drijvende kracht achter de regionale economie. De term Knowledge Worker laat zich vertalen als Kenniswerker. Een Kenniswerker werkt met, analyseert en ontwikkelt ideeën en informatie. Men noemt een Kenniswerker ook wel een Ideewerker of plaatst de Kenniswerker in de Creatieve Klasse. De Kenniswerker heeft vaak een hogere of academische opleiding.

Creatieve klasse zichtbaar

Gevraagd bijvoorbeeld naar plaatsen waar de creatieve klasse zichtbaar is wordt geen plaats genoemd maar wordt opgemerkt dat de aanwezigheid van de creatieve klasse vooral over een periode van bijna tien jaar zichtbare en drastische gevolgen heeft gehad voor de stad. Panden en straten zien er beter uit. Horeca en voorzieningen zijn zichtbaarder geworden. Het zit dus in de verandering die heeft plaats gevonden. Het meer bruisen en de dynamiek, meer dan in het verleden. De hoge economische groeicijfers zijn op die manier zichtbaar en voelbaar door de hele stad. De mensen geven geld uit. Je ziet het vooral door te vergelijken met steden waar die creatieve klasse minder aanwezig is.

Service- en Working Class

Politiek is wel van belang (ondermeer opgemerkt door Robert Atkinson) dat ook zij die werken in de ondersteunende diensten tenminste voldoende betaald moeten worden. In Nederland lijkt dat geen echt probleem, daarvoor is het minimum loon een garantie. In de VS is het mogelijk dat in sommige baantjes met 40 uur werken toch onvoldoende verdiend wordt om zelfs maar de huur van de woning te betalen. Ook in Delft maakt de politiek zich zorgen over de positie op de arbeidsmarkt van mensen die geen deel uitmaken van de Creatieve Klasse. Het gemeentelijk beleid dient daar een adequaat en geloofwaardig antwoord op te bevatten.

Huisvesting bedrijvigheid

De creatieve klasse als zodanig stelt geen bijzondere eisen aan de huisvesting van bedrijven. Florida wijst op het belang van Talent, Technologie en Tolerantie. Innovatie ontstaat in de dynamiek wanneer deze factoren de ruimte krijgen en samenkomen. Die dynamiek bepaalt het succes. Talent is bepalend, niet de sector. Verschillende sectoren in een bedrijfsverzamelgebouw kan, denk dan ook aan de ondersteunende diensten zoals assurantietussenpersonen, makelaars en accountants. Ieder bedrijf heeft deze diensten uiteindelijk nodig. Een voorbeeld van een gemengde invulling is het Mason Enterprise Center. Welke bedrijven in een

bedrijfsverzamelgebouw samen gaan wordt uiteindelijk bepaald door werkomstandigheden die vereist zijn. Biotechnologie stelt met een behoefte aan laboratoria immers andere eisen aan een gebouw dan architecten die tekentafels en maquettes willen neerzetten.

Schaalgrootte

Innovatie in Greater Washington is een andere dan in Silicon Valley. In Silicon Valley worden nieuwe grensverleggende en baanbrekende technologieën ontwikkeld, in Greater Washington worden met die technologieën de toepassingen ontwikkeld om complexe technologische vraagstukken op te lossen. De meer praktische invulling van innovatie in Greater Washington laat zich verklaren door de fysieke aanwezigheid van de federale regering. De schaal waarop deze economische ontwikkeling in Greater Washington zich afspeelt, 6 miljoen inwoners, laat zich vergelijken met de omvang van de Randstad, 7 miljoen inwoners. Delft vervult in die vergelijking een focus op technologie in, daar waar bijvoorbeeld Den Haag zich focust op internationaal recht en Leiden op medische biotechnologie. Florida vindt heel Noord-Europa een centrum van creativiteit, in zijn ogen is de Randstad een interessante agglomeratie tussen het Roergebied, Parijs en Londen in. (Hij merkte op dat volgens hem Greater Washington eigenlijk een voorstad is van New York.)

Cultuur

Om jonge talentvolle mensen internationaal aan te trekken zijn in Washington D.C. miljarden dollars geïnvesteerd in cultuur. Washington kent gratis musea waaronder de Smithsonian museums, de National Gallery of Art, duizenden gratis concerten, festivals en bijzondere evenementen. In 2007 opent bijvoorbeeld het Harman Center of the Arts in Washington en het Signature Theatre in Arlington.

Florida en Delft

Florida heeft contacten in Nederland die echter niet structureel zijn. Eerder heeft hij met onderzoekers van Universiteit Utrecht een studie gedaan. In overleg met Florida kan Delft in Nederland en wellicht in Europa een rol in de frontlinie claimen van het politieke debat over de betekenis van de creatieve klasse. Daarbij kan dan gekeken worden hoe Talent, Technologie en Tolerantie in onze samenleving nog sterker tot zijn recht kan komen (met rechtstreek meer economische en welvaarts groei tot gevolg) Samen met Florida wordt gekeken of het in eerste instantie mogelijk is een beperkte studie over Delft (Haaglanden) en de creatieve klasse uit te voeren. Aan de hand van ervaringen van Greater Washington Initiative, de samenwerking met Virginia, Maryland en Washington DC en het contact met Richard Florida kan Delft verder groeien als stad waar de creatieve sector zich thuis voelt. Benadrukt wordt dat in deze benadering het menselijk kapitaal van de stad centraal staat en niet de onderneming. De nota over creatieve Economie in Delft wordt afgerond en aan de raad aangeboden.

2.4. Technopolicy Network, Science Alliance en Mason Enterprise Center ontwikkelen het initiatief voor een Trans Atlantic Research & Business Accelerator (TRBA). Dit initiatief informeert bedrijven over mogelijkheden voor vestiging in de meest innovatieve regio's door een website, een netwerk van contactpersonen en beknopte vestigingsonderzoeken. Voorts koppelt het TRBA bedrijven aan investeerders en onderzoeksinstituten alsmede aan elkaar door actieve bemiddeling. Tenslotte wordt de ondernemer ter plaatse geholpen met eenvoudig onderzoek naar deelname binnen onderzoeksprogramma's en subsidieprogramma's. Plaatsen als Helsinki (Finland) en Silicon Valley (USA) kondigden reeds aan mee te willen doen. Met Parijs (Frankrijk), Kopenhagen (Denemarken), Leuven (Belgie), Austin (USA), New York (USA) en Boston (USA) wordt nog gesproken over deelname. Delft kan daar als vestigingsplaats van Technopolicy Network een hoofdrol in spelen door de hoofdvesting van dit initiatief naar Delft te halen. Voor deelname aan de TRBA en voor een eventuele hoofdvesting wordt aan Delft een substantiële bijdrage in de kosten gevraagd.

2.5. De University of Maryland (1862) wil de mogelijkheid onderzoeken van samenwerking met de TU Delft op het gebied van duurzame watertechnologie. Dit past in de geconstateerde wens van WL Hydraulics (Deltainstituut) voor een vestiging in Washington DC regio. Er is sinds de overstroming van New Orleans veel aandacht voor waterbeheersing.

De TU Delft kent het Water Research Centre Delft. Het onderzoeksthema Water is een van de twaalf onderzoekscentra van de TU Delft. In het Water Research Centre Delft zijn vijf verschillende faculteiten samengebracht die een breed onderzoeksveld bestrijken waaronder ruimtelijke ordening en infrastructuur in delta's, milieuvraagstukken, bescherming tegen overstromingen en droogte, schoon en betaalbaar drinkwater alsmede integraal watermanagement.

2.6. De Northern Virginia Technology Council (NUTC) heeft 1100 aangesloten bedrijven in veel technologische sectoren waaronder informatietechnologie, software/hardware, internet, ISP's, telecommunicatie, biotechnologie, bioinformatica, lucht- en ruimtevaart en nanotechnologie. Ook dienstensector die zaken doet met deze sectoren heeft zich aangesloten. Een bijzondere gelieerde rol spelen universiteiten, buitenlandse ambassades, non-profit organisaties en overheden door actief deel te

mogen nemen aan de activiteiten. Met de NVTC en Technolopolicy Netwerk kan als onderdeel van de Economische Agenda, met de bestaande netwerken van technologische bedrijven in Delft en met de Kamer van Koophandel een *Global Resources Map* opgesteld worden waarin bedrijven, organisaties en instellingen kunnen aangeven waar zij nevenvestingen hebben.

2.7. Universitair science park M-square kan dienen als referentiekader voor de ontwikkeling van Technopolis. Het park is in ontwikkeling en gaat uiteindelijk werk bieden aan 6.500 mensen. M-square is een joint-venture met de Universiteit van Maryland en twee regionale vastgoedmaatschappijen. De grond wordt in langjarige lease aangeboden. De Universiteit van Maryland bepaalt het toelatingsbeleid.

Het park wordt ontsloten door de metro. Het park maakt een ruimtelijke koppeling mogelijk tussen universiteit, onderzoekers, studenten en onderzoeksstaf met federale laboratoria en de private sector, de bedrijven.

De belangrijkste clusters betreffen: “*homeland and national security (the DOD-funded Center for Advanced Study of Language and the National Foreign Language Center); environmental and earth sciences (the NOAA National Weather and Environmental Prediction Centers) and food safety and food security (the FDA Center for Food Safety, Maryland Center for Food, Nutrition, and Agricultural Policy and the USDA Animal and Plant Health Inspection Service)*”. Vanwege de vestiging van NOAA ligt het voor de hand WL-Hydraulics en het Water Research Centre Delft te informeren over het bezoek van de wethouder, de contacten die gelegd zijn en indien nodig wijzen op de mogelijkheden die op M-Square liggen.

In discussies over de grondslagen voor een Science Park kwam de naam Regis Cabral naar voren. Regis Cabral is een Zweedse wetenschapshistoricus en natuurkundige. Cabral is een expert in de interactie tussen de productie van kennis en de internationale relaties. Hij heeft niet alleen resultaten bereikt in het begrijpen van wetenschap en technologisch beleid maar ook in concrete voorbeelden van technologieoverdracht. Cabral is bekend om zijn studies over technologieoverdracht (in de nucleaire, militaire en biotechnologische sectoren), over de relaties tussen universiteiten en de productiesector. Ook heeft hij zich bezig gehouden met evaluaties van universiteiten en internationale organisaties zoals UNESCO, UNCTAD en Ontwikkelingsorganisaties.

De Cabral Dahab Science Park Management Paradigm, eerst door Cabral gepresenteerd als tien punten in 1990, heeft de aanpak van Science Parks wereldwijd beïnvloed en heeft de grondslag gelegd voor de condities voor de vastgoedontwikkeling die als Science Park aangemerkt wordt.

Volgens het paradigma van Cabral dient een Science Park:

1. Voldoende bereikbaar te zijn voor hoogopgeleide onderzoekers en wetenschappelijke staf in de technologische gebieden waaraan het science park zijn identiteit ontleend.

2. In staat zijn de hoogwaardige producten en diensten van het park aan te bieden en te verkopen.

3. De middelen hebben om te voorzien in marketingkennis en managersvaardigheden voor kleine en middelgrote bedrijven die zulke kennis en vaardigheden niet hebben.

4. Gevestigd zijn in een maatschappij waarin het mogelijk is productgeheimen of procesgeheimen te beschermen door patenten en beveiliging.

5. De mogelijkheid te hebben ondernemingen te selecteren of te weigeren voor vestiging in het park. Van het ondernemingsplan van de onderneming wordt verwacht dat het overeenstemt met de identiteit van het park.

6. Een duidelijke identiteit te hebben, vaak symbolisch gerepresenteerd in de naam van het park, het logo en het missiestatement van het parkmanagement.

7. Een management te hebben met bewezen en erkende expertise in financiële zaken en dat beschikt over lange termijn economische ontwikkelingsplannen.

8. Gesteund te worden door krachtige, dynamische en stabiele economische actoren zoals een ontwikkelingsmaatschappij, politieke instituten of een lokale universiteit.

9. In het management een actief persoon met een visie te hebben, met de bevoegdheid te beslissen en met een zware en zichtbare uitstraling, iemand die wordt geaccepteerd door de relevante actoren in de maatschappij als de intermediair tussen academia en industrie, lange termijn plannen en goed management.

10. Ook een substantieel percentage consultancybedrijven en technische diensten te huisvesten, inclusief laboratoria en kwaliteits- en certificerende diensten.

De Association of University Research Parks (AURP), een non-profit organisatie bestaand uit aan universiteiten gelieerde onderzoeksparken, definieert universiteits onderzoeks- en science parken als vastgoedgebaseerde bedrijvigheid, met zekere kenmerken zoals:

1. Vastgoedontwikkeling op grond van een masterplan en gebouwen ontworpen primair voor privaat-publiek onderzoek, alsmede ontwikkelingsfaciliteiten, hoogtechnologische en op wetenschap gebaseerde ondernemingen en ondersteunende diensten.
2. Een contractuele, formele of operationele relatie met een of meer wetenschappelijke of onderzoek instituten of hoge school.
3. Een rol in het promoten van onderzoek van de universiteit en ontwikkeling door relaties met de industrie, ondersteuning in de groei van nieuwe ondernemingen en het promoten van economische ontwikkeling.
4. Een rol in het helpen van overdracht van technologie en ondernemersvaardigheden tussen universiteit en industrie. Een rol in het promoten van de technologie en kennisgedreven economische ontwikkeling voor de regio.

2.8. In de Nota Aantrekken investeringen zijn de mogelijkheden voor operationele samenwerking opgenomen. Voor dit werkbezoek hebben acht operationele partners intensief samengewerkt. De WFIA heeft de vliegtickets geregeld en gezorgd voor de goede contacten met de Nederlandse ambassade. De Nederlandse ambassade en de Technische wetenschappelijk attaches hebben de helft van het programma ontwikkeld, de afspraken gemaakt en informatie over Delft aan de gesprekspartners gezonden. De Technopolicy Network heeft hetzelfde gedaan voor de andere helft van het programma. De Science Alliance heeft een afspraak gemaakt met professor Richard Florida. Technopolicy Network heeft deels deelgenomen aan het werkbezoek. De Netherlands Foreign Investment Agency, Kamer van Koophandel en de Stichting Delft Kennisstad hebben hun kennis, ervaring en netwerk ter beschikking gesteld tijdens de voorbereiding en afronding van het werkbezoek.

2.9. Nog uit te werken de samenwerking KvK's met William Lecos en ICT op de Campus Delft met Robert Atkinson

3. Conclusie

Het werkbezoek wordt als geslaagd gezien. Er zijn substantiële vorderingen gemaakt in de uitvoering van nota's *Bedrijven@Delft* en *Aantrekken Investerings*. Er zijn stappen gezet om de bestuurlijke samenwerking met enkele staten in de Verenigde Staten vorm en inhoud te geven, er is een strategische samenwerking met een grote multinational in beeld gekomen en tenslotte heeft het concept van operationele partners zijn waarde bewezen. Door het inspirerende contact met Richard Florida heeft het denken over de rol van de Creatieve Klasse in Delft een aanzienlijke verdieping doorgemaakt en kan het politieke en beleidsvoorbereidende debat krachtiger en met passie gevoerd worden.

Washington, 18 april 2007

Drs. R. Vuijk

Wethouder Economische Zaken van Delft

Bijlage 1: Lijst van (31) bedrijven, instellingen en organisaties die hebben meegewerkt

Bedrijven, organisaties en (kennis)instellingen (17):

Bedrijven (6):

- Amano Business Development, Rockville, Maryland
- Consul risk management Inc, Herndon, Virginia (Delft, Nederland)
- IBM, Herndon, Virginia
- NAI Michael, Lanham, Maryland
- Solidaris intercultural services L.L.C., Falls Church, Virginia
- WL Hydraulics, Delft, Nederland

Kennisinstellingen (5):

- Tech Council, Maryland
- The Information Technology & Innovation Foundation (ITIF)
- George Mason University, Fairfax, Fairfax County
- University of Maryland,
- Northern Virginia Technology Council (NVTC), Herndon, Virginia

Organisaties van overheid en bestuur (6)

- Economic Development Inc, Rockville, Montgomery County, Maryland
- Department of Economic Development, Montgomery County, Maryland
- Department of Business & Economic Development, Maryland
- Fairfax County Chamber of Commerce, Vienna, Virginia (private organisatie)
- Fairfax County Economic Development Authority, Vienna, Virginia
- Greater Washington Initiative, Washington DC

Scienceparcs, incubators en innovatiecentra die bezocht zijn (6):

- Maryland Technology Development Center, Rockville, Montgomery County, Maryland
- Mason Enterprise Center, Fairfax, Fairfax County, Virginia
- Torpedo Factory Art Center, Alexandria, Virginia
- Rockville Innovation Center, Rockville, Montgomery County, Virginia
- Center for Innovative Technology, CIT Tower, Herndon, Virginia
- M-square, University of Maryland Enterprise Campus

Operationele partners met een actieve rol in deze samenwerking (8):

- De West-Holland Foreign Investment Agency
- Technopolicy Network
- Science Alliance
- Technisch wetenschappelijk Attaches, Ministerie van Economische Zaken
- De Nederlandse ambassade Washington, Ministerie van Buitenlandse Zaken
- De Kamer van Koophandel Haaglanden, Delft
- De Netherlands Foreign Investment Agency
- Stichting Delft Kennisstad

Bijlage 2. Contactpersonen

 De heer Takatsugu Amano	Business Development LCC	President
 De heer Jim Bowerman	Consul risk management Inc	Vice President, engineering
 De heer Marc Van Zadelhoff	Consul Risk Management Inc	Vice President Marketing and Business Development
 Mevrouw Signe Jalak Pringle	Department of Business & Economic Development of Maryland	Investment and Trade Executive International Operations
 De heer Thomas Smith	Department of Business & Economic Development of Maryland	Regional Manager Capital Region
 De heer Benjamin H. Wu	Department of Business & Economic Development of Maryland	Assistant secretary, Capital Region Senior Advisor for Technology Policy
 De heer Glenn E. Moglen	Department of Civil Engineering, University of Maryland	Associate Professor
 De heer John A. Korpola	Department of Economic Development Maryland Technology	Manager Business Incubator Development
 Mevrouw Bernadette G. Musselwhite	Department of Economic Development Montgomery County	Business Development
 Mevrouw Ruth J. Semple	Department of Economic Development Montgomery County	Business Development Specialist
 De heer William D. Lecos	Fairfax Chamber of Commerce	President and CEO
 De heer Jan E. Mul	Fairfax County Economic Development Authority	Manager European Business Development
 Mevrouw Catharine W. Riley	Fairfax County Economic Development Authority	Vice President, Marketing Director, International Marketing
 Dr. Richard Florida	George Mason University	Hirst Professor of Public Policy, School of Public Policy
 De heer Roger R. Stough	George Mason University	Director Mason Enterprise Center
 De heer Steven Pedigo	Greater Washington Initiative	Research Director
 De heer Timothy P. Priest	Greater Washington Initiative	Executive Director
 Mevrouw Judy Barral	Mason Enterprise Center	Business Manager
 Dr. Keith B. Segerson	Mason Enterprise Center	Managing Director
 De heer Kenneth P. Morse	MIT Entrepreneurship Center; The	Senior Lecturer & Managing Director
 De heer Soteras Pantazes	NAI Michael	Associate
 De heer David B. Wills	NAI Michael, Commercial Real Estate Services Worldwide	Vice President
 De heer Michiel Ooms	Netherlands Foreign Investment Agency	Business Manager
 De heer Tim Nurvala	Northern Virginia Technology Council	Internationaal Consultant
 Mevrouw Bobbie Kilberg	Northern Virginia Technology Council (The Voice of Technology)	President & CEO
 Mevrouw Sally Sternbach	Rockville Economic Development Inc	Executive Director
 De heer Paul M. op den Brouw	Royal Netherlands Embassy	Counselor for Science and Technology
 De heer Rene E. van Hell	Royal Netherlands Embassy	Director Economic Affairs
 De heer Bart Sattler	Royal Netherlands Embassy	Counselor for Science and Technology
 De heer Frank Zwetsloot L. L. M	Science Alliance	Directeur
 De heer Gregory Paul P. Meyjes Ph. D.	Solidaris, intercultural services L.L.C.	President
 De heer Damien Van Der Bijl	Technopolicy Netwerk; The	Project manager
 Dr. Robert D. Atkinson	The Information Technology & Innovation Foundation	President
 De heer Wim Rutgers	West-Holland Foreign Investment Agency	Internationaal Business Advisor North America